

ประเด็นคำถาม - คำตอบ เกี่ยวกับการบังคับใช้กฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และ
แบบการเก็บสถิติและข้อมูล การจัดทำบันทึกรายละเอียด และรายงานสรุปผลการดำเนินงานของ
ระบบบำบัดน้ำเสีย พ.ศ. ๒๕๕๕ (ออกตามความในมาตรา ๘๐
ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕)

๑. แหล่งกำเนิดมลพิษซึ่งถูกประกาศให้เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมภายหลังจากที่
กฎกระทรวงมีผลบังคับใช้จะต้องดำเนินการรายงานตามบทบัญญัติ ม.๘๐ หรือไม่

คำตอบ มาตรา ๘๐ เป็นบทบัญญัติกำหนดหน้าที่ของแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการ
ปล่อยทิ้งน้ำเสียในการรายงานการทำงานจากระบบบำบัดน้ำเสีย ไม่ว่าแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นจะถูกประกาศให้
เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ถูกควบคุมก่อนหรือหลังจากที่กฎกระทรวง ม. ๘๐ มีผลบังคับใช้ เช่นเดียวกับ
บทบัญญัติตามมาตรา ๗๐ ซึ่งกำหนดให้แหล่งกำเนิดมลพิษที่ถูกควบคุมมีหน้าที่ติดตั้ง หรือจัดให้มีระบบบำบัด
น้ำเสีย ทั้งนี้ จะต้องพิจารณาจากความเหมาะสมทั้งทางเศรษฐกิจ สังคมและเทคโนโลยีด้วย

๒. โรงงานอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมถือเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องปฏิบัติตาม
กฎกระทรวงมาตรา ๘๐ หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ โรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรมถือเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการ
ปล่อยทิ้งน้ำเสียตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๓๙) เรื่อง
กำหนดประเภทโรงงานอุตสาหกรรมและนิคมอุตสาหกรรมเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการ
ปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ส่วนโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมถือเป็น
เป็นส่วนหนึ่งของนิคมอุตสาหกรรมซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษขนาดใหญ่ที่ต้องรับผิดชอบการจัดการน้ำเสียจาก
โรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม ดังนั้น นิคมอุตสาหกรรมจึงเป็นผู้ทำหน้าที่รายงานตามกฎกระทรวง
ฉบับนี้แทนโรงงานอุตสาหกรรมที่อยู่ในนิคมอุตสาหกรรมนั้นๆ

๓. โรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมซึ่งมีระบบบำบัดน้ำเสียเป็นของตนเองและได้ระบาย
น้ำออกสู่ท่อปาระบบบำบัดน้ำเสียกลางของนิคมอุตสาหกรรมจะต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงมาตรา ๘๐
หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ ทุกโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมจำเป็นต้องมีการจัดส่งน้ำเสียไปยังระบบบำบัดน้ำเสีย
กลางของนิคมอุตสาหกรรม ตามประกาศการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ที่ ๗๘/๒๕๕๔
เรื่อง หลักเกณฑ์ทั่วไปในการระบายน้ำเสียอุตสาหกรรมเข้าสู่ระบบบำบัดน้ำเสียส่วนกลางในนิคมอุตสาหกรรม
ดังนั้น นิคมอุตสาหกรรมจึงอยู่ในฐานะเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษและเป็นผู้รับผิดชอบ
การรายงานตามกฎกระทรวงมาตรา ๘๐ ด้วยเหตุนี้ ทุกนิคมอุตสาหกรรมที่มีระบบบำบัดน้ำเสียกลางจำเป็นต้อง
ปฏิบัติตามกฎกระทรวงมาตรา ๘๐

หากกรณีที่นิคมอุตสาหกรรมบางแห่งไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียกลางหรือมีระบบบำบัดน้ำเสียกลาง แต่ไม่สามารถรับน้ำเสียจากทุกโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมมาบำบัดได้ กรณีเช่นนี้ทำให้โรงงานอุตสาหกรรมบางแห่งไม่มีการส่งน้ำเสียไปบำบัดที่ระบบบำบัดน้ำเสียกลางของนิคมอุตสาหกรรม โรงงานเหล่านี้จึงต้องบำบัดน้ำเสียเอง และมีหน้าที่รายงานการทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียของตนตามกฎหมายกระทรวงดังกล่าว

๔. สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ถูกควบคุมและต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงมาตรา ๘๐ หรือไม่

คำตอบ การพิจารณาว่าสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงแห่งใด เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมจะต้องพิจารณาจากประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ซึ่งกำหนดให้สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงประเภท ก และประเภท ข ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ถูกควบคุม

๕. สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งไม่มีกิจกรรมการทิ้งของเสีย ไม่มีบริการล้างรถ และมีเพียงหัวจ่ายน้ำมันเชื้อเพลิง ๒ หัวเท่านั้น จะต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงมาตรา ๘๐ หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ เมื่อพิจารณาจากกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาต และอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งได้กำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงประเภท ก และ ประเภท ข แล้ว หากสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงดังกล่าวเข้าข่ายเป็นสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงประเภท ก หรือ ข ก็มีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงมาตรา ๘๐ เนื่องจากการพิจารณาว่าสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงแห่งใดถือเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียไม่ได้พิจารณาจากกิจกรรมที่เกิดขึ้นในสถานีบริการน้ำมันนั้นๆ

๖. คำว่า “ระบบบำบัดน้ำเสีย” ตามคำนิยามสำหรับสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงครอบคลุมเพียงใด

คำตอบ กฎกระทรวงมาตรา ๘๐ บัญญัตินิยามคำว่า “ระบบบำบัดน้ำเสีย” ให้ความหมายว่า กระบวนการบำบัดน้ำเสีย และให้ความหมายรวมถึงท่อส่งปลุกสร้าง เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์ และวัสดุที่จำเป็นต้องใช้ในการบำบัดน้ำเสียของระบบบำบัดน้ำเสียด้วย ดังนั้นสถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงที่มีระบบอุปกรณ์หรือเครื่องมือใดๆ ซึ่งทำกระบวนการบำบัดน้ำเสียก็ถือว่ามีระบบบำบัดน้ำเสียตามนิยามข้างต้นแล้ว เช่น บ่อตกไขมันก็ถือเป็นกระบวนการบำบัดน้ำเสียประเภทหนึ่ง

๗. กรมควบคุมมลพิษมีแบบแปลนหรือตัวอย่างของระบบบำบัดน้ำเสียของสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงสำหรับนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติตามกฎกระทรวงมาตรา ๘๐ หรือไม่

คำตอบ ตามกฎหมายว่าด้วยควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง สถานบริการเชื้อเพลิงประเภท ก และ ประเภท ข ถูกกำหนดให้เป็นกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ ตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขเกี่ยวกับการแจ้ง การอนุญาตและอัตราค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับการประกอบกิจการน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๖ ดังนั้นบุคคลผู้ประสงค์จะประกอบกิจการดังกล่าวต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามแบบที่กรมธุรกิจพลังงานกำหนดในข้อ ๒๕ ตามแบบคำขอรับใบอนุญาต (แบบ ธพ. น๓) ที่กรมธุรกิจพลังงานได้ประกาศกำหนดไว้ในประกาศกรมธุรกิจพลังงาน เรื่อง กำหนดแบบคำขอรับใบอนุญาต แบบคำขอแก้ไขเปลี่ยนแปลงลักษณะของสถานที่ แบบใบอนุญาตแก้ไขเปลี่ยนแปลงลักษณะของสถานที่ แบบคำขอต่ออายุใบอนุญาต แบบคำขอรับใบแทนใบอนุญาต และแบบคำขอโอนใบอนุญาตของการประกอบกิจการควบคุมประเภทที่ ๓ พ.ศ. ๒๕๔๖ โดยหลักฐานประกอบคำขอรับใบอนุญาตในส่วนของเอกสารด้านเทคนิคกำหนดให้ผู้ขอรับใบอนุญาตจะต้องยื่นแผนที่สังเขป แผนผังบริเวณและแบบก่อสร้างระบบความปลอดภัย ระบบควบคุมมลพิษ ระบบท่อน้ำมันเชื้อเพลิง ระบบบำบัดหรือแยกน้ำปนเปื้อนน้ำมันเชื้อเพลิง ..... ซึ่งระบบบำบัดหรือแยกน้ำปนเปื้อนน้ำมันเชื้อเพลิงดังกล่าว ถือเป็นระบบบำบัดน้ำเสียที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองสถานบริการน้ำมันเชื้อเพลิงซึ่งเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ถูกควบคุมต้องจัดทำรายงานตามกฎกระทรวงมาตรา ๘๐

๘. กรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษได้จัดทำแบบ ทส. ๑ และ ทส. ๒ พร้อมทั้งจัดส่งแบบ ทส. ๒ ให้แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว หากเจ้าพนักงานท้องถิ่นท้องถิ่นบางแห่งไม่ได้รวบรวมแบบ ทส. ๒ ส่งให้สำนักงาน ทสจ. ทำให้ ทสจ. ไม่ทราบข้อมูล เจ้าพนักงานท้องถิ่นจะมีความผิดหรือไม่อย่างไร มีแนวทางการแก้ไขปัญหอย่างไร

คำตอบ มาตรา ๘๑ ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่รวบรวมรายงานที่ได้รับตามมาตรา ๘๐ และส่งไปยังเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในเขตท้องถิ่นนั้นเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง เมื่อ ทสจ. ถือเป็นเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษซึ่งมีอำนาจหน้าที่ในเขตท้องถิ่นนั้น การที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นไม่ได้รวบรวมแบบ ทส. ๒ ส่งให้สำนักงาน ทสจ. ดังกล่าว จึงเป็นการไม่กระทำตามที่กฎหมายกำหนดตามมาตรา ๘๑ โดยมีแนวทางการแก้ไข คือ ให้ ทสจ. ดำเนินการประสานแจ้งให้ท้องถิ่นตามที่กฎหมายกำหนดให้ดำเนินการให้ถูกต้อง

๙. การออกไปรับของเจ้าพนักงานท้องถิ่นเพื่อเป็นหลักฐานให้แก่ผู้เสนอรายงานมีรูปแบบและขั้นตอน อย่างไร

คำตอบ เมื่อเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ได้ส่งแบบ ทส. ๒ แก่เจ้าพนักงานท้องถิ่นแล้ว เจ้าพนักงานท้องถิ่นมีหน้าที่ต้องออกไปรับเพื่อเป็นหลักฐานให้แก่ผู้เสนอรายงานภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับรายงาน ตามกฎกระทรวงมาตรา ๘๐ โดยแบ่งเป็น ๒ รูปแบบได้แก่

๑. กรณีส่งด้วยตนเอง เจ้าพนักงานท้องถิ่นออกใบรับให้แก่ผู้เสนอรายงานภายใน ๗ วันนับแต่วันได้รับแบบ ทส. ๒

๒. กรณีส่งทางไปรษณีย์ ถือว่าใบแบบตอบรับการลงทะเบียนจากไปรษณีย์เป็นใบรับเพื่อเป็นหลักฐานให้แก่ผู้เสนอรายงาน

๑๐. คลังน้ำมันเชื้อเพลิงถือเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่ถูกต้องควบคุม และต้องปฏิบัติตามกฎกระทรวงมาตรา ๘๐ หรือไม่

คำตอบ คลังน้ำมันเชื้อเพลิงไม่อยู่ในความหมายตามคำนิยาม “สถานีน้ำมันเชื้อเพลิง” แห่งพระราชบัญญัติควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง พ.ศ. ๒๕๔๒ ตามประกาศกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดให้สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงเป็นแหล่งกำเนิดมลพิษที่จะต้องถูกควบคุมการปล่อยน้ำเสียลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ฉะนั้น คลังน้ำมันเชื้อเพลิงจึงไม่อยู่ภายใต้กฎกระทรวงมาตรา ๘๐

๑๑. การกรอกข้อมูลตามแบบ ทส. ๑ ที่จะเก็บไว้ ๒ ปี สามารถนำข้อมูลตามแบบฟอร์มของกรมโรงงานมาใช้แทนได้หรือไม่

คำตอบ ปัจจุบันยังไม่มีแบบฟอร์มตามกฎหมายว่าด้วยโรงงานที่กำหนดให้มีการเก็บสถิติ การทำงานของระบบบำบัดน้ำเสียในแต่ละวัน จึงต้องทำตามแบบ ทส.๑ เท่านั้น

๑๒. การมอบอำนาจให้ดำเนินการลงนามในแบบ ทส. ๑/ ทส. ๒ ตามกฎกระทรวงมาตรา ๘๐ ทำได้หรือไม่ อย่างไร

คำตอบ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษสามารถดำเนินการมอบอำนาจให้ผู้อื่นลงนาม ในแบบ ทส. ๑ และทส. ๒ แทนได้โดยเขียนระบุให้บุคคลนั้นๆ มีอำนาจกระทำการแทนการใดๆ โดยปฏิบัติตามการมอบอำนาจโดยทั่วไป

๑๓. เอกสารใบมอบอำนาจสามารถยื่นฉบับสำเนาได้หรือไม่

คำตอบ กรณีเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษคนเดียวมีสถานประกอบกิจการหลายแห่ง ซึ่งจำเป็นต้องใช้ใบมอบอำนาจหลายใบ ดังนั้นผู้ยื่นรายงานสามารถใช้เอกสารใบมอบอำนาจฉบับสำเนาได้ ส่วนฉบับจริงให้เก็บไว้ที่ผู้รับมอบอำนาจเพื่อใช้ในการตรวจสอบของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเพื่อเป็นการลดขั้นตอนในการออกใบมอบอำนาจทุกครั้ง เนื่องจากการรายงานตามกฎกระทรวงมาตรา ๘๐ จะต้องส่งรายงานทุกเดือน

ฝ่ายกฎหมายสิ่งแวดล้อม ๑ กองนิติการ

มิถุนายน ๒๕๕๖